

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-101

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-101 : Micro-Economic Analysis-I

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Explain the theory of returns to scale.

(2) Describe the law of diminishing marginal utility. State its assumption and exceptions.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Explain the revealed preference theory of demand.

(2) What is consumer's equilibrium ? Explain income, substitution and price effects with the help of indifference curve.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the income and cross elasticity of demand.

(2) Explain the law of variable proportions.

(3) Explain the short-run and long-run cost curve of firm.

P.T.O.

(4) Complete the following table :

No. of units	Total Fixed Cost (Rs.)	Total Variable Cost (Rs.)	Total Cost (Rs.)	Average Fixed Cost (Rs.)	Average Variable Cost (Rs.)	Average Cost (Rs.)	Marginal Cost (Rs.)
1	10	10	20	10	10	—	10
2	10	—	28	—	9	14	—
3	10	24	34	3.3	—	—	6
4	10	28	—	2.5	7	9.5	4
5	10	—	42	2	—	8.4	—
6	10	38	—	1.7	6.3	—	6
7	10	—	56	—	6.6	8	—
8	10	56	—	13	—	8.3	10

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Methods of measuring price elasticity
- (2) Indifference curve
- (3) Importance of micro-economics
- (4) Economic and accounting cost
- (5) Internal economies
- (6) Deductive methods.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उत्तरे मुद्देसूद आणि नेमकी असावीत.

(iii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) प्रमाण प्रतिफल सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा सिद्धांत विशद करून त्याची गृहिते आणि अपवाद सांगा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) मागणीचा प्रकट पसंती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) उपभोक्त्याचा समतोल म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राच्या साहय्याने उत्पन्न, पर्यायीता आणि किंमत परिणाम स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) मागणीच्या उत्पन्न आणि छेदक लवचिकता स्पष्ट करा.
- (2) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा.
- (3) उद्योगसंस्थेचा अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन खर्च वक्र स्पष्ट करा.
- (4) पुढील तक्ता पूर्ण करा.

नग संख्या	एकूण स्थिर खर्च (रु.)	एकूण बदली खर्च (रु.)	एकूण खर्च (रु.)	सरासरी स्थिर खर्च (रु.)	सरासरी बदलता खर्च (रु.)	सरासरी खर्च (रु.)	सीमांत खर्च (रु.)
1	10	10	20	10	10	—	10
2	10	—	28	—	9	14	—
3	10	24	34	3.3	—	—	6
4	10	28	—	2.5	7	9.5	4
5	10	—	42	2	—	8.4	—
6	10	38	—	1.7	6.3	—	6
7	10	—	56	—	6.6	8	—
8	10	56	—	13	—	8.3	10

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) किंमत लवचिकतेच्या मोजमापाच्या पद्धती
- (2) समवृत्ती वक्र
- (3) सूक्ष्म अर्थशास्त्रचे महत्व
- (4) आर्थिक आणि लेखांतर्गत खर्च
- (5) अंतर्गत बचती
- (6) निगमन पद्धती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-102

M.A. (Part I) (Sem. I) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-102 : Public Finance

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Discuss the role of the Government in a changing perspective of Public Finance.

(ii) Explain the application of taxation principles in developing countries.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Distinguish between impact and incidence of Taxes.

(ii) Explain the principle of social cost-benefit analysis.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the concept of private goods, social goods and merit goods.

(ii) Explain 'Wiseman-Peacock Hypothesis' of Public Expenditure.

P.T.O.

- (iii) Explain the methods of repayment of public debt.
(iv) What is meant by Taxable Capacity ? Explain the types of taxable capacity.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Fiscal functions of the Government
(ii) Principle of equity of Taxation
(iii) Administrative efficiency of Taxation
(iv) Wagner's law of public expenditure
(v) Keynesian approaches of public debt
(vi) Public debt management.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मूद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील कोणत्याही एका प्रश्नांचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

(i) सार्वजनिक आयव्ययासंबंधी सरकारच्या बदलत्या भूमिकेची चर्चा करा.

(ii) विकसनशील देशातील करारोपनाची तत्वे स्पष्ट करा.

2. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

(i) कराघात आणि करभार यातील फरक स्पष्ट करा.

(ii) सामाजिक खर्च-लाभ विश्लेषणाचे तत्व स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) खाजगी वस्तू, सामाजिक वस्तू व गुणात्मक वस्तू या संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) 'वाईजमन-पिकॉक' यांची सार्वजनिक खर्चाची गृहीतके स्पष्ट करा.
- (iii) सार्वजनिक कर्ज परतफेडीच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- (iv) करदेय पात्रता म्हणजे काय ? करदेय पात्रतेचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) सरकारची राजकोषीय कार्ये
- (ii) कराचे समतातत्व
- (iii) करारोपनाची प्रशसकीय कार्यक्षमता
- (iv) वॅगनरचा सार्वजनिक खर्चाचा नियम
- (v) केन्सचा सार्वजनिक कर्जाचा दृष्टीकोन
- (vi) सार्वजनिक कर्ज व्यवस्थापन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-103 : Agricultural Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Review the Agricultural development under five year plans.

(ii) Explain the role and problems of unorganised credit system in Indian Agriculture.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State the causes of Low Agricultural Productivity in India. Suggest the measures to increase it.

(ii) Compare the pricing of Agricultural goods with Industrial goods.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the role of the Agriculture in Maharashtra's economy.

P.T.O.

- (ii) Explain the efficiency of irrigation in India.
- (iii) State the challenges before agricultural credit system.
- (iv) Explain the recent changes in agricultural management.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Biotechnology
- (ii) Livestock in India
- (iii) NABARD
- (iv) Agricultural Price System
- (v) Problems of Agricultural Management
- (vi) Organic Farming.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) पंचवार्षिक योजना काळातील शेती विकासाचा आढावा घ्या.

(ii) भारतातील शेतीक्षेत्रातील असंघटीत पतव्यवस्थेची भूमिका व समस्या स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगा. उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय सूचवा.
- (ii) शेतमाल किंमत निश्चिती व औद्योगिक वस्तू किंमत निश्चिती यांची तुलना करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेत शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील जलसिंचन क्षमता विशद करा.
- (iii) शेती पतव्यवस्थेपुढील आव्हाने सांगा.
- (iv) शेती व्यवस्थापनात अलिकडच्या काळात झालेले बदल विशद करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) जैव तंत्रज्ञान
- (ii) भारतातील पशुधन
- (iii) नाबार्ड
- (iv) शेतमाल किंमत प्रणाली
- (v) शेती व्यवस्थापनाच्या समस्या
- (vi) सेंद्रिय शेती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-104

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-104 : Indian Economic Policy)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State the nature of poverty in India. Explain the policies to eradicate the poverty.

(ii) Explain the changing role of public sector in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Describe the growth and pattern of Industrial Sector in Post-Reform Period.

(ii) Explain the Reforms in Money Market and Capital Market Since 1991.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
- (i) Explain the structure of National Income in India.
 - (ii) Explain the Agricultural Finance Policy.
 - (iii) Discuss the Energy Problems in India.
 - (iv) State the causes and problems of rural-urban interruption.
4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words each : [20]
- (i) Inequality in India
 - (ii) Globalisation
 - (iii) Problems in Labour Market
 - (iv) Types of Unemployment
 - (v) Role of Small Scale Industries
 - (vi) Social Infrastructure.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तरे **500** शब्दांत लिहा : [20]
- (i) भारतातील दारिद्र्याचे स्वरूप सांगा. दारिद्र्य निवारणाच्या योजना स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राची बदलती भूमिका स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) आर्थिक सुधारणानंतरच्या काळातील औद्योगिक क्षेत्राची वाढ आणि रचना विशद करा.
- (ii) 1991 नंतरच्या काळातील नाणे बाजारातील आणि भांडवल बाजारातील सुधारणा स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) भारतातील राष्ट्रीय उत्पन्नाची रचना स्पष्ट करा.
- (ii) शेती क्षेत्रासंबंधी वित्तीय धोरण स्पष्ट करा.
- (iii) भारतातील उर्जा समस्याविषयी चर्चा करा.
- (iv) ग्रामिण-शहरी स्थलांतराची कारणे आणि समस्या सांगा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारावर टिपांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) भारतातील असमानता
- (ii) जागतिकीकरण
- (iii) श्रमबाजारातील समस्या
- (iv) बेरोजगारीचे प्रकार
- (v) लघु उद्योगांची भूमिका
- (vi) सामाजिक संरचना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-105

M.A. (Part I) (First Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-105 : Labour Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) State and explain Marginal Productivity Theory of Wage.

(ii) Discuss the causes of Absenteeism in Labour in India and explain its effects.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) What are the causes of industrial disputes ? Discuss the methods of their settlement.

(ii) Review the recommendations of Second National Commission on Labour.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (i) Explain the nature and scope of Labour Economics.
- (ii) Explain the growth and structure of Labour Unions in India.
- (iii) State and explain the reasons for migration of labour in India.
- (iv) Explain the Exit Policy.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (i) Significance and Peculiarities of Labour.
- (ii) Minimum Wage and Fair Wage.
- (iii) Problems of wage determination in rural sector.
- (iv) Labour Turnover.
- (v) National Wage Policy.
- (vi) Collective Bargaining.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी **500** शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

(i) वेतनाच्या सीमांत उत्पादकता सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा.

(ii) भारतीय श्रमिकांच्या अनुपस्थितीच्या कारणांची चर्चा करा आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) औद्योगिक कलहाची कारणे कोणती आहेत ? ते सोडविण्याच्या पद्धतीची चर्चा करा.
- (ii) दुसऱ्या राष्ट्रीय श्रम आयोगाच्या शिफारसींचा आढावा घ्या.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) श्रमाच्या अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील श्रम संघाची वाढ आणि संरचना यांचे स्पष्टीकरण द्या.
- (iii) भारतीय कामगारांच्या स्थलांतराची कारणे सांगा व स्पष्ट करा.
- (iv) निर्गमन धोरण स्पष्ट करा.
4. खालील संक्षिप्त टीपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) श्रमाचे महत्त्व आणि वैशिष्ट्ये
- (ii) किमान वेतन आणि योग्य वेतन
- (iii) ग्रामीण क्षेत्रातील वेतन निश्चिततेच्या समस्या
- (iv) कामगार उलाढाल
- (v) राष्ट्रीय वेतन धोरण
- (vi) सामुहिक सौदाशक्ती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-106

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-106 : Co-operation Theory and Practice

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is co-operation ? Explain in detail the principles and co-operation.

(2) Explain the progress and problems of co-operative sugar industry in Maharashtra.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain in detail the provisions of Co-operative Act, 1912.

(2) Discuss the weaknesses of co-operative movement in India and suggest measures to remove these weaknesses.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) State and explain the weaknesses of co-operative audit system.

(2) Discuss in detail the progress and problems of Urban Co-operative Banks in Maharashtra.

(3) Review the history and growth of co-operative movement in Japan.

(4) Explain the role of NABARD in rural credit.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Benefits of Co-operation
- (2) Objectives of co-operative training
- (3) Types of co-operative adudit
- (4) Functions of District Central Co-operative Banks.
- (5) Progress of Primary Agricultural Credit Co-operative Societies.
- (6) International Co-operative Alliance.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तर नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सहकार म्हणजे काय? सहकाराची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) महाराष्ट्रातील सहकारी साखर उद्योगाची प्रगती आणि समस्या स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सहकारी कायदा-1912 च्या तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील सहकारी चळवळीच्या उणिवा स्पष्ट करा आणि या उणिवा दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) सहकारी लेखा परीक्षणातील उणिवा सांगा व स्पष्ट करा.

- (2) महाराष्ट्रातील नागरी सहकारी बँकांच्या प्रगतीची व समस्यांची सविस्तर चर्चा करा.
- (3) जपानमधील सहकारी चळवळीच्या इतिहासाचा व वृद्धीचा आढावा घ्या.
- (4) ग्रामीण पतपुरवठ्यातील नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) सहकाराचे फायदे
- (2) सहकारी प्रशिक्षणाची उद्दिष्टे
- (3) सहकारी लेखा परीक्षणाचे प्रकार
- (4) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची कार्ये
- (5) प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांची प्रगती
- (6) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघ.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

Seat No.	
-------------	--

[5304]-107

M.A. (Part-I) (First Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-107 Mathematical Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to right indicate full marks.

(iii) Answer should be percised and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Attempt any *one* out of two :

[20]

(a) Given the matrix :

$$X = \begin{bmatrix} 1 & 4 & 2 \\ -1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \end{bmatrix}$$

show that $XX^{-1} = I_3$.

(b) Given the demand function of two commodities as :

$$Q_1 = 2000 + \frac{400}{P_1 + 3} - 50 P_2$$

$$Q_2 = 2000 - 100 P_2 + \frac{500}{P_1 + 4}$$

P.T.O.

- (i) Find the nature of commodity
- (ii) Calculate the four partial elasticities of demand at $P_1 = 5, P_2 = 1$.

2. Attempt any *one* of the following : [20]

- (a) Let 'x' be the number of units produced of some commodity and let $C(x)$ and $R(x)$, be the total costs and total revenue to produce 'x' items. Suppose that for $x \geq 0$, $C(x) = \frac{x^3}{3} - 4x^2 + 10x$ and $R(x) = 10x - 2x^2$. Hence the profit 'P' is given by $P(x) = R(x) - C(x)$, therefore :
 - (i) Determine 'P' as a function of (x)
 - (ii) Find the demand at which P is maximum.
 - (iii) What is the maximum profit ?
- (b) Explain the concept of consumer's surplus, what data would you require to determine this when there is pure competition and monopoly. Give reasons.
- (c) The demand and supply laws for a commodity are $P_d = 5 - x^2$ and $P_s = 2x - 3$. Find the consumer surplus and producer surplus at equilibrium price.

3. Attempt any *two* of the following : [20]

- (a) Assume the marginal cost function of a firm is $MC = (\log x)$. Find the total cost function when the cost of producing one unit is Rs. 20.

- (b) A manufacturer earns Rs. 4500 in the first month and Rs. 6000 in the second month. On plotting these points the manufacturer observes a linear function may fit the data.
- (i) Find the linear function that hits the data.
- (ii) Using your model make prediction of the earnings for the third month.
- (c) A profit making company wants to launch a new product. It observes that the fixed cost of the new product is Rs. 35000, and the variable cost per unit is Rs. 500. The revenue function for the sale of 'x' units is given by $5000x - 100x^2$. Find :
- (i) Profit function
- (ii) Break even point
- (iii) The values of 'x' that result in a loss.
- (d) Solve the following system of equations by matrix inversion method.

$$x + y + z = 3$$

$$x + 2y + 3z = 4$$

$$x + 4y + 9z = 6$$

4. Attempt any *four* out of six : [20]

- (a) Find the derivatives of :

(i) $\frac{x-1}{x+1}$

(ii) $(x - 3)(x + 1)$

(iii) $(5x + 4)^5$.

(b) Find the elasticities of TC and AC of the function :

$$C = 2x^2 + 4x + 3$$

(c) Evaluate :

$$\int \frac{dx}{x(x^n + 1)}.$$

(d) A publishing house finds that the costs of production directly attributed to each book is Rs. 30, and that the fixed costs are 15,000. If each book can be sold for Rs. 45, then determine :

(i) The cost function

(ii) The revenue function

(iii) The profit function

(iv) Break even point.

(e) If :

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -1 & 0 & 2 \\ 1 & -3 & -1 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 4 & 5 & 6 \\ -1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \end{bmatrix}$$

$$C = \begin{bmatrix} -1 & -1 & 1 \\ -1 & 2 & 3 \\ -1 & -2 & 2 \end{bmatrix}$$

Find $A + B - C$.

(f) If $C = 0.01x^2 + 5x + 100$ is a cost function, find the average cost function, at what level of production 'x' is there a minimum average cost ? What is this minimum ?

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5304]-108

M.A. (Part-I) (I Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-108 : Demography

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any one of the following questions in **500** words each : [20]

(i) Describe the Theory of Demographic Transition.

(ii) Define population policy. Evaluate population policy in India.

2. Answer any one of the following questions in **500** words each : [20]

(i) Explain the sex and age composition of population in developing countries.

(ii) Is population growth a factor of Economic Development ?
Comment.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain Optimum Theory of Population.

(ii) Describe the factors affecting the quality of population.

(iii) Explain the components of population growth.

(iv) Explain the structure of rural-urban population in developing countries.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) The density of population
- (2) Women Empowerment
- (3) Scope of Demography
- (4) Human Development Index (HDI)
- (5) Fertility rate
- (6) Size of population in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तर नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रतिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक 500 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

(i) लोकसंख्या संक्रमणाचा सिद्धांत विशद करा.

(ii) लोकसंख्या धोरणाची व्याख्या द्या. भारतातील लोकसंख्या धोरणाचे मूल्यमापन करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक 500 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

(i) विकसनशील देशाच्या लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष आणि वयोगट रचना स्पष्ट करा.

(ii) “लोकसंख्येतील वाढ ता आर्थिक विकासाचा घटक आहे का?” भाष्य करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन): [20]

(i) पर्याप्त लोकसंख्या सिद्धांत स्पष्ट करा.

(ii) लोकसंख्येच्या गुणवत्तेवर परिणाम करणारे घटक विशद करा.

(iii) लोकसंख्या वाढीचे घटक स्पष्ट करा.

(iv) विकसनशील देशातील लोकसंख्येची ग्रामिण-शहरी रचना स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

[0]

(1) लोकसंख्येची घनता

(2) महिला सबलीकरण

(3) लोकसंख्याशास्त्राची व्याप्ती

(4) मानव विकास निर्देशांक (HDI)

(5) जनन दर

(6) भारतातील लोकसंख्येचे आकारमान.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-201

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-201 : Micro-Economic Analysis-II

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* question in **500** words : [20]

(i) Explain in short-run and long-run equilibrium of Industry under perfect competition.

(ii) Explain the features of oligopoly, how is price and output determined under oligopoly.

2. Answer any *one* question in **500** words : [20]

(i) What is non-price competition ? Explain how it appears in the market.

(ii) Explain in detail Baumol's model of Sales Revenue Maximization.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (i) Explain the excess capacity under monopolistic competition.
- (ii) Explain the risk and uncertainty theory of profit.
- (iii) Explain the Modern Theory of Rent.
- (iv) State and explain Pigous' theory of Welfare Economics.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Selling cost
- (ii) Arrow's impossibility theorem
- (iii) Morris's managerial model of the firm
- (iv) Features of perfect competition
- (v) Collective bargaining
- (vi) Types of price discrimination.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी **500** शब्दात उत्तरे लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

(i) पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगाचा अल्पकालीन व दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.

(ii) अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा, अल्पविक्रेताधिकारात किंमत व उत्पादन निश्चिती कशी होते ?

2. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 500 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) बिगर किंमत स्पर्धा म्हणजे काय ? ती बाजारात कोणत्या स्वरूपात अस्तित्वात येते ते स्पष्ट करा.
- (ii) बाऊमोलाचे विक्री प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील अतिरिक्त क्षमता स्पष्ट करा.
- (ii) नफ्याचा धोका आणि अनिश्चितता सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iii) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iv) पिंगुचा आर्थिक कल्याणाचा सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) विक्री खर्च
- (ii) अॅरोचा अशक्यता सिद्धांत
- (iii) मॉरिसचे उद्योगसंस्थेचे व्यवस्थापनाचे प्रतिमान
- (iv) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
- (v) सामूहिक सौदाशक्ती
- (vi) मुल्यभेदाचे प्रकार.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-202

M.A. (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-202 : Indian Public Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]
 - (1) What is Budget ? State and explain the various components of Union Budget.
 - (2) State the Public Debt Policy since 1991.

2. Answer any *one* of the following (in **500** words) : [20]
 - (1) Explain the causes, effects and remedial measures of Indian Fiscal Imbalance.
 - (2) State and explain trends of different types of deficits since 1991.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Explain the nature of centre-states conflict on finances.
 - (2) State the meaning and objectives of Deficit Financing.
 - (3) “Burden of public debt on Indian economy increasing.” Comment.
 - (4) Explain the provisions of transfer of resources from union to states.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* (in **100** words each) : [20]
- (i) Budget deficit
 - (ii) Principles of Federal Finance
 - (iii) Trends in revenue of Local Bodies since-1991
 - (iv) Reforms in indirect taxes
 - (v) Balanced Budget Multiplier
 - (vi) Automatic stabilizers.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा (500 शब्दांत) : [20]
- (1) अर्थसंकल्प म्हणजे काय ? केंद्रीय अर्थसंकल्पाचे विविध घटक सांगा व स्पष्ट करा.
 - (2) 1991 पासूनचे सार्वजनिक कर्ज धोरण सांगा.
2. खालील कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर लिहा (500 शब्दांत) : [20]
- (1) भारतीय राजकोषीय असंतुलनाची कारणे, परिणाम आणि उपाय स्पष्ट करा.
 - (2) 1991 पासूनचे तुटीचे वेगवेगळे प्रकार सांगा व स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) वित्तपुरवठ्यावरील केंद्र-राज्य संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - (2) तुटीच्या अर्थभरण्याचा अर्थ आणि उद्दिष्टे सांगा.
 - (3) “भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील सार्वजनिक कर्जाचा भार वाढत आहे.” चर्चा करा.
 - (4) केंद्राकडून राज्यांकडे हस्तांतरित होणाऱ्या साधनांच्या तरतुदी विषयी चर्चा करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (प्रत्येकी 100 शब्दांत) : [20]

- (1) अर्थसंकल्पीय तूट
- (2) संघीय वित्ताची तत्वे
- (3) 1991 पासूनच्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या महसुळातील प्रवृत्ति
- (4) अप्रत्यक्ष करातील सुधारणा
- (5) संतुलीत अंदाजपत्रक गुणक
- (6) स्वयंचलित स्थिरके.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-203

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-203 : Indian Agricultural Problems and Policies

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precised and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) Explain the present policy of Ceiling on Land Holdings.

(ii) Explain the causes of low efficiency of Agricultural labour in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words each : [20]

(i) State the recent export-import policy of vegetable and fruits.

(ii) Assess the effects of W.T.O. on Indian Agriculture.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain recent agricultural problems in Maharashtra state.

(ii) Examine the SEZ policy in India.

(iii) Explain the importance of Employment Guarantee scheme.

(iv) Explain the problems of Agricultural labour in India.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following : [20]
- (i) Problems of Agricultural mechanization
 - (ii) Indian Agricultural Labour Policy
 - (iii) Agricultural Subsidies
 - (iv) Efficiency of Service Sector and Indian Agriculture
 - (v) Unemployment problems related to Indian Agriculture
 - (vi) Problems of Agricultural exports in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी न मुद्देसुद असावीत.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]
- (i) कमात जमिनधारणाविषयक सद्यस्थितीतील धोरण स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील शेतमजुरांच्या अल्पकार्यक्षमतेची कारणे स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्न 500 शब्दांत सोडवा : [20]
- (i) भाजीपाला व फले या संदर्भातील अलीकडील आयात-निर्यात धोरण सांगा.
 - (ii) जागतिक व्यापार संघटनेच्या भारतीय शेतीवरील परिणामांचे मुल्यमापन करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येक 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) महाराष्ट्र राज्यातील अलीकडील काळातील शेतीच्या समस्या स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील विशेष आर्थिक क्षेत्र धोरणाचे परीक्षण करा.
 - (iii) रोजगार हमी योजनेचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (iv) भारतातील शेतमजुराचे प्रश्न स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) शेती यांत्रिकीकरणाच्या समस्या
- (ii) भारतीय शेतमजूर धोरण
- (iii) कृषी अनुदान
- (iv) सेवा क्षेत्राची कार्यक्षमता आणि भारतीय शेती
- (v) भारतीय शेतीच्या संदर्भात बेकारीचा प्रश्न
- (vi) भारतातील कृषी निर्यातीचा प्रश्न.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-204

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-204 : Industrial Economics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain in detail the role of foreign capital in India's economic development.

(ii) Explain the role of public sector in Indian Economy. What its problems ?

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain fully the sources of industrial finance.

(ii) Explain and critically evaluate Weber's theory of Industrial Location.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (i) Evaluate the role of MNC's in India.
- (ii) Explain the need of the study of industrial economics.
- (iii) Explain the factors influencing location of industries.
- (iv) Explain the measures for improving the industrial productivity.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Industrial Policy 1956
- (ii) Significance of the study of industrial economics
- (iii) Foreign institutional finance
- (iv) Types of industrial combinations
- (v) Nature of industrial productivity in India
- (vi) Euro Issues.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

- (i) भारताच्या आर्थिक विकासातील परकीय भांडवलाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ii) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. त्याच्या समस्या कोणत्या आहेत.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) औद्योगिक वित्तपुरवठ्याचे स्रोत सविस्तर स्पष्ट करा.
- (ii) वेबरच्या उद्योगांच्या स्थाननिश्चिती सिद्धांताचे स्पष्टीकरण व टिकात्मक परीक्षण करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या भूमिकेचे मुल्यमापन करा.
- (ii) औद्योगिक अर्थशास्त्राची आवश्यकता स्पष्ट करा.
- (iii) उद्योगाच्या स्थानियीकरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (iv) औद्योगिक उत्पादकता सुधारणेचे उपाय स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) 1956 चे औद्योगिक धोरण
- (ii) औद्योगिक अर्थशास्त्राच्या अभ्यासाचे महत्त्व
- (iii) विदेशी संस्थात्मक गुंतवणूक
- (iv) औद्योगिक संयुक्तीकरणाचे प्रकार
- (v) भारतातील औद्योगिक उत्पादकतेचे स्वरूप
- (vi) युरो संबंधी प्रवाद.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-205

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-205 : Rural Development

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in 500 words : [20]

(i) Describe the structure of Rural Economy in India and explain the importance of rural development.

(ii) Explain the relation of agrarian reform and irrigation with rural development.

2. Answer any *one* of the following questions in 500 words : [20]

(i) Explain the role and importance of rural industrialisation in eliminating the rural indebtedness.

(ii) State and explain the features and progress of Swarn Jayanti Gram Swarajgar Yojana.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
- (i) Evaluate the performance of tribal development programmes.
 - (ii) Comment on the failures of green revolution in India.
 - (iii) Explain the natures of employment opportunities in unorganised sector.
 - (iv) Explain the causes of rural unemployment.
4. Write short notes on any *four* (in **100** words) : [20]
- (i) Importance of rural development
 - (ii) Agricultural growth in India since 1991
 - (iii) Features of V.M. Dandekar approach to rural development
 - (iv) Problems of rural electrification
 - (v) TRYSEM
 - (vi) Employment Guarantee Scheme of Maharashtra.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]
- (i) भारतातील ग्रामिण अर्थव्यवस्थेच्या रचनेचे वर्णन करा. ग्रामीण विकासाचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (ii) कृषी सुधारणा व जलसिंचन यांचा ग्रामीण विकासाबरोबर असलेला संबंध स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) ग्रामीण कर्जबाजारीपणा कमी करण्यात ग्रामीण औद्योगिकीकरणाची भूमिका आणि महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वयरोजगार योजनेची वैशिष्टे आणि प्रगती सांगा व स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) आदिवासी विकास कार्यक्रमाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.
- (ii) भारतातील हरित क्रांतीच्या अपयशावर भाष्य करा.
- (iii) असंघटीत क्षेत्रातील रोजगार संधीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- (iv) ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.
4. कोणत्याही चारवर थोडक्यात टीपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दात) : [20]
- (i) ग्रामीण विकासाचे महत्व
- (ii) 1991 पासून भारतीय शेती विकासातील वाढ
- (iii) ग्रामीण विकासाबाबतचा व्ही.एम. दांडेकर दृष्टीकोनाची वैशिष्टे
- (iv) ग्रामीण विद्युतीकरणाच्या समस्या
- (v) ट्रायसेम (TRYSEN)
- (vi) महाराष्ट्रातील रोजगार हमी योजना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
-------------	--

[5304]-206

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-206 : Computer Application in Economic Analysis

(2008 PATTERN)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks : 60

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Attempt any *one* of the following : [1×15=15]

(i) What is Internet ? Explain the different technical component required for Internet.

(ii) Explain the working of online banking. What are the advantages and disadvantages of online banking ?

2. Attempt any *one* of the following (A or B) : [1×15=15]

(A) (i) What is Spreadsheet ? Explain with suitable example any *three* function used in MS-Excel. [8]

(ii) What is operating system ? Explain the features provided by Windows XP. [7]

Or

(B) (i) Explain the different types of computer. [8]

(ii) What is Network ? Explain any *two* Network Topology. [7]

P.T.O.

3. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

- (i) Explain B2C model with suitable example.
- (ii) Explain the different types of software.
- (iii) What the different techniques used for user authentication ?
- (iv) Explain the working of ATM.
- (v) Explain any *two* application from accessories group.

4. Attempt any *three* of the following : [3×5=15]

- (i) Explain the application of G2B model.
- (ii) Explain any *two* input devices.
- (iii) Explain the steps for creating column chart.
- (iv) Explain how digital signature is created and used.
- (v) Explain the client server network.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-207

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-207 : Statistical Techniques

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Answers should be precise and to the point.

(iii) Use of non-programmable calculator is allowed.

(iv) Figures to the right indicate full marks.

1. Attempt any *one* : [20]

(a) A problem of statistics is given to two students 'A' and 'B'.

The odds in favour of 'A' solving the problem are 6 to 9 and against 'B' solving the problem 12 to 10. If 'A' and 'B' attempt, find the probability of problem being solved.

(b) Define and discuss index numbers and give their uses, also give the chain base method of constructing a Price Index Numbers.

P.T.O.

2. Attempt any *one* : [20]

(a) From the prices of shares of 'X' and 'Y' below, find out which is more stable in value :

X	Y
34	108
54	107
52	105
53	105
56	106
58	107
52	104
50	103
51	104
49	101

(b) What is a time series ? Distinguish between the secular trend, the seasonal variations and the cyclical fluctuations. How would you measure secular trend in any given data ?

3. Attempt any *two* : [20]

(a) The average test marks in a particular class is 79. The standard deviation is 8. If the marks are distributed normally, how many students in a class of 200 did not receive marks between 72 and 82. Given :

$$\Pr\{0 \leq Z \leq 0.7\} = 0.2580$$

$$\Pr\{0 \leq Z \leq 0.8\} = 0.2881$$

$$\Pr\{0 \leq Z \leq 0.6\} = 0.2257$$

where Z is a standard normal variable.

- (b) The first three moments of distribution about the value 67 of the variable are 0.45, 8.73 and 8.91. Calculate the second and third central moments, and the moment coefficient of skewness. Indicate the nature of distribution.
- (c) Between the hours 2 P.M. and 4 P.M. the average numbers of phone calls per minute coming into the switch board of a company is 2.35. Find the probability that during one particular minimum there will be at most two phone calls.
(Given : $e^{-2.35} = 0.95374$.)
- (d) The number of scooter accidents per month in a certain town were as follows :
- 12, 08, 20, 02, 14, 10, 15, 06, 09, 04.
- are these frequencies in agreement with the belief that accident conditions were the same during 10 months period.

4. Attempt any *four* : [20]

- (a) Discuss the weak points of various measures of central tendency.
- (b) Comment : Regression equations are irreversible.
- (c) What are the main features of Poisson Distribution.
- (d) Give the various applications of ' t ' distribution in statistics.
- (e) Discuss measures of dispersion, indicating the uses.
- (f) Explain the types of errors in hypothesis testing.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-208

M.A. (Part I) (Sem. II) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-208 : Community Development and Planning

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions (in **500** words) : [20]

(i) Critically evaluate different theories of underdevelopment.

(ii) Critically evaluate the role of state by means of public sector in economic development with reference to planning in India.

2. Answer any *one* of the following questions (in **500** words) : [20]

(i) Explain the relationship between social development and environmental change.

(ii) Explain in detail the India's Population Policy.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Describe the relationship between planning and aid.

(ii) Explain the Marxian theory of social development.

(iii) What is community development ?

(iv) State the International Population Policy.

P.T.O.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Fundamentals of social theory
- (ii) Religious values and beliefs
- (iii) Guided development
- (iv) Overseas development assistance and social planning
- (v) Basic human needs
- (vi) Social planning.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मूद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

(i) अल्पविकासाच्या विविध सिद्धांतांचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.

(ii) भारतातील नियोजनाच्या संदर्भात सार्वजनिक क्षेत्राचे आर्थिक विकासातील भूमिकेचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

(i) सामाजिक विकास आणि पर्यावरण बदल यामधील संबंध स्पष्ट करा.

(ii) भारताचे लोकसंख्याविषयक धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) नियोजन आणि मदत यांच्यातील परस्परसंबंधाचे वर्णन करा.
- (ii) मार्क्सचा सामाजिक विकासाचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- (iii) समुदाय विकास म्हणजे काय ?
- (iv) आंतरराष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) सामाजिक सिद्धांताची मुलतत्त्वे
- (ii) धार्मिक मुल्ये आणि श्रद्धा
- (iii) निर्देशित विकास
- (iv) विदेशी विकास सहाय्य आणि सामाजिक धोरण
- (v) मुलभूत मानवी गरजा
- (vi) सामाजिक नियोजन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-301

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-301 : Macro-Economic Analysis-I)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain Keynesian liquidity preference approach to demand for money.
 - (2) Explain with diagram two-sector, three-sector and four-sector model of the circular flow of income.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain absolute income hypothesis and life cycle hypothesis of consumption.
 - (2) What do you mean by investment multiplier ? Explain with the help of suitable example.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Explain the factors affecting marginal efficiency of capital.
 - (2) Explain psychological law of consumption.
 - (3) State RBI's approach to money supply.
 - (4) Explain flow of funds accounting.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Principle of acceleration
- (2) LM curve
- (3) Cambridge equations
- (4) High-powered money
- (5) Financial intermediation
- (6) Money multiplier.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) केन्स-न्यांचा पैशाच्या मागणी संबंधीचा रोकड पसंती दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- (2) उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे दोनक्षेत्रीय, तीनक्षेत्रीय व चारक्षेत्रीय प्रतिमान आकृतीसह स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) उपभोगाची निरपेक्ष उत्पन्न परिकल्पना व जीवनचक्र परिकल्पना स्पष्ट करा.
- (2) गुंतवणूक गुणक म्हणजे काय ? योग्य उदाहरणाच्या साहाय्याने गुंतवणूक गुणक प्रक्रिया स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) भांडवलाच्या सिमांत कार्यक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (2) उपभोगाचा मानसशास्त्रीय नियम स्पष्ट करा.
- (3) रिझर्व बँकेचा पैशाच्या पुरवठ्याचा दृष्टिकोन सांगा.
- (4) निधी प्रवाह लेखांकन स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) प्रवेग तत्व
- (2) एल.एम. (LM) वक्र
- (3) कॅंब्रिज समीकरणे
- (4) उच्चशक्ती पैसा
- (5) वितीय मध्यस्थ
- (6) पैसा गुणक.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-302

M.A. (Part II) (Sem. III) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-302 : Economics of Growth

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is economic growth ? Explain the role of capital and technology in economic growth.

(ii) Explain the Karl Marx's theory of development of capitalistic economy.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Critically examine the Harrod and Domar Model of growth.

(ii) Explain Mrs. Joan Robinson's Economic Growth Model.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the growth model of Kaldor.

(ii) State the capital controversy.

(iii) Explain the factors affecting economic growth.

(iv) Explain Ricardo's theory of distribution.

P.T.O.

4. Write short notes in 100 words each (any four) : [20]

- (i) Intellectual capital
- (ii) Structural analysis of development
- (iii) Imperfect market paradigm
- (iv) Innovation
- (v) Role of money in economic growth
- (vi) Meade's Growth model.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) आर्थिक वृद्धी म्हणजे काय ? आर्थिक वृद्धीमध्ये भांडवल आणि तंत्रज्ञान यांची भूमिका विशद करा.

(ii) भांडवलवादी अर्थव्यवस्थेच्या विकासाचा कार्ल मार्क्स यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) हॅरोड-डोमर यांच्या आर्थिक वृद्धी प्रतिमानाचे टीकात्मक परिक्षण करा.

(ii) मिसेस जोन रॉबीन्सन यांचे आर्थिक वृद्धी प्रतिमान स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) कॉलडार यांचे वृद्धी प्रतिमान स्पष्ट करा.
- (ii) भांडवल विरोधाभास सांगा.
- (iii) आर्थिक वृद्धीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (iv) रिकार्डो यांचा विभाजन सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. खालील टीपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) बौद्धिक भांडवल
- (ii) विकासाचे रचनात्मक विश्लेषण
- (iii) अपूर्ण बाजार तत्वप्रणाली
- (iv) नवप्रवर्तन
- (v) आर्थिक वृद्धीतील पैशाची भूमिका
- (vi) मीड यांचे वृद्धी प्रतिमान.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5304]-303

M.A. (Part-II) (III-Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-303 (A) : Research Methodology

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words :[20]
 - (1) Explain the meaning, need and features of good research design.
 - (2) Explain the different types of research.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words :[20]
 - (1) Discuss comparative merits and demerits of primary and secondary sources of data collection.
 - (2) Explain in detail the process of hypothesis testing.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Discuss the steps involved in research report writing.
 - (2) Evaluate the importance of chi-square test.
 - (3) What are the different types of questionnaire ?
 - (4) Explain the measures of central tendency.

P.T.O.

4. Write short notes in 100 words each (any four) : [20]

- (1) Types of samples
- (2) Computer as a tool in research
- (3) Graphs and Diagrams
- (4) Advantages of computerised data processing
- (5) Questionnaire construction
- (6) Interview.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत

(iii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iv) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) संशोधन आराखड्याचा अर्थ सांगून चांगल्या संशोधन आराखड्याची गरज व वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- (2) संशोधनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) माहिती संकलनाच्या प्राथमिक व दुय्यम स्रोतांच्या तुलनात्मक गुणदोषांची चर्चा करा.
- (2) अनुमान परीक्षण प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) [20]

- (1) संशोधन अहवाल लेखनात समाविष्ट होणाऱ्या टप्प्यांची चर्चा करा.

- (2) काय-स्क्वेअर चाचणीच्या (chi-square test) महत्वाचे मुल्यमापन करा.
- (3) प्रश्नावलीचे विविध प्रकार कोणते आहेत ?
- (4) केंद्रीय प्रवृत्तीची मापणे विशद करा.

4. प्रत्येकी 100 शब्दांत थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) [20]

- (1) नमुन्यांचे प्रकार
- (2) संगणक संशोधनाचे एक साधन
- (3) आलेख आणि आकृत्या
- (4) संगणकीकृत तथ्य प्रक्रीयेचे फायदे
- (5) प्रश्नावली बांधणी
- (6) मुलाखत

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-304

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-303 (B) : Econometrics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

(v) Symbols have their usual meaning.

1. Answer any *one* of the following questions : [20]

(i) Find the regression equation for the consumption schedule provided in the table below :

Aggregate Consumption (Y)	Disposable Income (X)
102	114
106	118
108	126
110	130
122	136
124	140
128	148
130	156
142	160
148	164
150	170
154	178

P.T.O.

(ii) What is heteroscedasticity ? Discuss sources, consequences and remedial measures of heteroscedasticity.

2. Answer any *one* of the following questions : [20]

(i) Solve the reduced form equations for the following structural equations and test whether the parameters of the demand and supply equations are identified or not using indirect least squares method :

$$q = a_1 + b_1p + u_1 \rightarrow \text{Demand}$$

$$q = a_2 + b_2p + c_2R + u_2 \rightarrow \text{Supply}$$

where q = quantity

p = price

R = Rainfall.

(ii) A study recorded the Starting Salary (in thousands), Y, and years of Education, X, for 10 employees (given below). Compute the correlation coefficient of the two variables :

Starting Salary	Years of Education
35	12
46	16
48	16
50	15
40	13
65	19
28	10
37	12
49	17
55	14

3. Answer any *two* of the following questions : [20]
- (i) State and explain features of Probit model.
 - (ii) What are dummy variables ? Explain how dummy variable can be used in linear regression model.
 - (iii) State the assumptions of ordinary least squares method.
 - (iv) Explain the Goldfeld-Quandt test procedure for testing heteroscedasticity.
4. Answer any *four* of the following questions : [20]
- (i) State and explain the Rank and Order conditions of Identification in Simultaneous equations model.
 - (ii) State the economic applications of time series analysis.
 - (iii) Explain R^2 and Adjusted R^2 .
 - (iv) Explain Vector Autoregression (VAR) as a forecasting technique.
 - (v) Explain confidence interval approach to hypothesis testing.
 - (vi) State the conditions for hypothesis testing using t -distribution.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-305

M.A. (Part II) (Third Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Optional Paper)

(EC-304 : Banking and Financial Institutions)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the indicators of financial development in India.

(ii) Explain the functions of Reserve Bank of India.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the role and working of Export-Import Bank.

(ii) Explain the functions and working of International Bank for Reconstiction and Development.

3. Answer the following questions in **250** words (any *two*) : [20]

(i) Explain the role of financial system in economic development.

(ii) Explain the role of State Bank of India.

P.T.O.

(iii) Explain the types of Non-Banking Financial Institutions in India

(iv) Explain the forms of foreign capital.

4. Write short notes on (any four) : [20]

(i) Financial Sector

(ii) Monetary Policy

(iii) General Insurance Corporation of India

(iv) Balance of Payments

(v) Euro Currency Market

(vi) Industrial Credit and Investment Corporation of India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) भारतातील वित्तीय विकासाचे निर्देशक घटक स्पष्ट करा.

(ii) भारतीय रिझर्व बँकेची कार्ये स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) आयात-निर्यात बँकेची भूमिका व कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

(ii) आंतरराष्ट्रीय पुनरचना व विकास बँकेची कार्ये व कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) वित्तीय व्यवस्थेची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.
- (ii) भारतीय स्टेट बँकेची भूमिका स्पष्ट करा.
- (iii) भारतातील बँकेत्तर वित्तीय संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (iv) विदेशी भांडवलाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) वित्तीय क्षेत्र
- (ii) चलनविषयक धोरण
- (iii) भारतीय सर्वसाधारण वीमा महामंडल
- (iv) व्यवहारतोल
- (v) युरो चलनबाजार
- (vi) भारतीय औद्योगिक वित्त व गुंतवणूक महामंडळ.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-306

M.A. (Part-II) (III Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-305 : Welfare Economics

(Optional Paper)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is optimum resource allocation ? Explain the importance of optimum resource allocation in welfare maximization.

(ii) What is economic welfare ? Explain Kaldor and Hick's contribution in welfare economics.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Critically evaluate Marshallian consumer's surplus.

(ii) Explain the externalities of production and consumption.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain in brief Pareto optimality.

(ii) Explain in brief Samuelson's utility possibility curve.

(iii) Explain in brief Burgson's social welfare function.

(iv) Explain in brief Pigovian welfare economics.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) :

[20]

- (1) Scitovsky double criterion
- (2) Concept of contract curve
- (3) Cost benefit analysis
- (4) Marginal cost pricing
- (5) Problems of public goods
- (6) Utility function of individual.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा :

[20]

- (i) संसाधनाचे पर्याप्त वितरण म्हणजे काय? संसाधनाच्या पर्याप्त वितरणाचे कल्याण महत्त्वमीकरणातील महत्त्व स्पष्ट करा.
- (ii) आर्थिक कल्याण म्हणजे काय? कॅल्डोर आणि हिक्स यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा :

[20]

- (i) मार्शल यांचे उपभोक्त्यांचे संतोषाधिक्य टिकात्मक स्पष्ट करा.
- (ii) उत्पादन व उपभोग यांची बाह्य बाजू स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन):

[20]

- (i) परेटो पर्याप्तता संक्षिप्त रूपात स्पष्ट करा.
- (ii) सॅम्युएलसनचा उपयोगिता शक्यता वक्र संक्षिप्त स्पष्ट करा.
- (iii) बर्गसन यांचे सामाजिक कल्याण फलन संक्षिप्त स्पष्ट करा.
- (iv) पिगु यांचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र संक्षिप्त रूपात स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

[20]

- (i) स्किटोव्हस्कीचा दुहेरी निकष
- (ii) संविदा वक्र संकल्पना
- (iii) व्यय लाभ विश्लेषण
- (iv) सीमान्त खर्च मूल्यनिर्धारण
- (v) सार्वजनिक वस्तूंच्या समस्या
- (vi) वैयक्तिक उपयोगिता फलन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-307

**M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2018
ECONOMICS**

**EC-306 : Economics of Finance
(Optional Paper)
(2008 PATTERN)**

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the general features of securities. Distinguish between government bond and corporate securities.

(ii) Define swaps. Explain the mechanics and types of swaps.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State and explain the mechanics of future market.

(ii) Critically examine the role of SEBI since 1991.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) State and explain the financial sector participants.

(ii) Explain the features of forward contracts.

(iii) Explain the efficient market hypothesis.

(iv) Explain in brief 'Capital Assets Pricing Model'.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Net present value
- (2) Over the counter market
- (3) Stock indices
- (4) Types of derivatives
- (5) Concept of cash flow
- (6) Arbitrage.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तर नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) प्रतिभूतीची सामान्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. सरकारी रोखे व महामंडल प्रतिभूती यामधील फरक स्पष्ट करा.
- (2) अदलाबदल (Swaps) ची व्याख्या द्या. अदलाबदलाची यंत्रणा व प्रकार स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (1) भविष्य बाजाराची यंत्रणा सांगा व स्पष्ट करा.
- (2) 1991 पासून सेबीच्या भूमिकेचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन): [20]

- (1) वित्तीय क्षेत्रातील सहभागी सांगा व स्पष्ट करा.
- (2) वायदे कराराची वैशिष्ट्ये सांगा.
- (3) कार्यश्रम बाजार गृहीतक स्पष्ट करा.
- (4) 'भांडवली मालमत्ता किंमत प्रतिमान' संक्षिप्त स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) निव्वल वर्तमान मूल्य
- (2) त्वरीत विनिमय बाजार
- (3) रोखे निर्देशांक
- (4) अनुजात बाजाराचे प्रकार
- (5) रोख प्रवाह संकल्पना
- (6) मूल्यांतर पणन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-308

M.A. (Part-II) (III Semester) EXAMINATION, 2018
ECONOMICS
EC-307 : Economics of Environment
(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any one of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain in detail the effects of environment on human lives.
 - (ii) Explain the effects of macro-economic policy on environment.

2. Answer any one of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain the role of environment education in protecting the environment.
 - (ii) Explain the difference between human capital and physical capital.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Explain instruments for controlling water pollution in India.
 - (ii) Explain the concept of sustainable development.
 - (iii) Explain different types of environment.
 - (iv) Explain the new model of pollution control.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Environment and W.T.O.
- (2) Noise pollution
- (3) Environmental laws
- (4) Use values
- (5) Exhaustible resources
- (6) Social forestry.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) मानवी जीवनावरील पर्यावरणाचे होणारे परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) समग्रलक्षी आर्थिक धोरणाचे पर्यावरणावरील परिणाम स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) पर्यावरणाचे संरक्षण करण्याबाबत पर्यावरण शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- (2) मानवी भांडवळ आणि भौतिक भांडवल यातील फरक स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन): [20]

- (1) भारतात जलप्रदूषण नियंत्रणासाठीची साधने स्पष्ट करा.
- (2) शाश्वत विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (3) पर्यावरणाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (4) पर्यावरण नियंत्रणाचे नवीन प्रतिमान स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (1) पर्यावरण आणि जागतिक व्यापार संघटना
- (2) ध्वनीप्रदुषण
- (3) पर्यावरणीय कायदे
- (4) उपयोग मूल्ये
- (5) नाशपावणारी संसाधने
- (6) सामाजिक वनीकरण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-401

M.A. (Part-II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(Compulsory Paper)

(EC-401 : Macro-Economic Analysis-II)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain the monetarist approach of inflation.

(ii) Explain in detail IS-LM model.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain features of classical school.

(ii) Discuss the policies of the control trade cycle.

P.T.O.

3. Answer the following questions in detail with **250** words each (any *two*) : [20]

- (i) Explain the Phillips curve analysis.
- (ii) Explain Friedman's modern quantity theory of money.
- (iii) Explain Tobin's modified Phillips curve.
- (iv) Explain the Loanable fund theory of Interest.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (i) Features of LM curve
- (ii) Fiscal policy
- (iii) Classical approach to inflation
- (iv) Business cycle theory of Kaldor
- (v) Hicks theory of trade cycle
- (vi) Keynesian approach to Macro Economics.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक ला ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची **500** शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

- (i) चलवाढीसंबंधीचा मुद्रावादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- (ii) IS-LM प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) सनातन संप्रदायाची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- (ii) व्यापार चक्र नियंत्रणाच्या धोरणाची चर्चा करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) फिलिप्स वक्राचे विश्लेषण करा.
- (ii) फ्रिडमनचा आधुनिक चलनसंख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iii) टोबिनचा सुधारित फिलिप्स वक्र स्पष्ट करा.
- (iv) व्याजाचा कर्जाऊ-निधी सिद्धांत स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) प्रत्येकी 100 शब्दांत : [20]
- (i) LM वक्राची वैशिष्टे
- (ii) राजकोषीय धोरण
- (iii) चलनवाढीचा सनातन दृष्टीकोन
- (iv) कॅलंडॉरचा व्यापार चक्राचा सिद्धांत
- (v) हिक्सचा व्यापार चक्र सिद्धांत
- (vi) केन्सचा समग्रलक्षी अर्थशास्त्राचा दृष्टीकोन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-402

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-402 : Economics of Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain the theory of demographic transition.
 - (2) What is meant by food security ? Explain the importance of food security.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain the role of agriculture in economic development.
 - (2) Explain the international trade as an engine of growth.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Explain the role of Fiscal policy in developing countries.
 - (2) Critically examine the Ranis and Fei model of development.
 - (3) Explain the role of Foreign direct investment in developing countries.
 - (4) Explain the importance of infrastructure in economic development.

P.T.O.

4. Write short notes in 100 words each (any four) : [20]
- (1) Human Resource Development
 - (2) Sources of external borrowing
 - (3) Monetary policies in developing countries
 - (4) Globalization and agricultural growth
 - (5) Foreign aid Vs. Trade
 - (6) Unlimited supply of labour.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
 - (1) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - (2) अन्न सुरक्षितता म्हणजे काय ? अन्न सुरक्षिततेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
 - (1) आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
 - (2) आंतरराष्ट्रीय व्यापार वृद्धीचे इंजीन आहे स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) विकसनशील देशातील राजकोषीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा.
 - (2) विकासाच्या रॅनीस व फे प्रतिमानाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
 - (3) विकसनशील देशातील विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची भूमिका स्पष्ट करा.
 - (4) आर्थिक विकासात पायाभूत सुविधांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

4. खालील प्रश्नांवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टिपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (1) मानवी संसाधन विकास
- (2) सार्वजनिक कर्जाचे बाह्य स्रोत
- (3) विकसनशिल देशातील चलनविषयक धोरण
- (4) जागतीकीकरण आणि कृषि क्षेत्रातील वृद्धी
- (5) विदेशी मदत विरुद्ध व्यापार
- (6) श्रमाचा अमर्यादित पुरवठा

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-403

M.A. (Part II) (IV Sem.) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

(EC-403 : International Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagram wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Critically examine the Heckscher-Ohlin theory of International Trade.

(2) Explain the merits and demerits of flexible exchange rate.

2. Answer any *one* of the following questions **500** words : [20]

(1) Discuss the changes in the direction and composition of India's foreign trade since 1991.

(2) Evaluate the purchasing power parity theory of rate of exchange.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the factors affecting Term of Trade.
- (2) Explain the direct methods of exchange control.
- (3) Explain the functions of IMF.
- (4) Explain the role of Multinational Corporation in economic development.

4. Write short notes on (any *two*) : [20]

- (1) Components of Balance of Payment
- (2) Effect of tariffs
- (3) Non-tariff barriers
- (4) Flexible exchange rate
- (5) Functions of W.T.O.
- (6) Leontief Paradox

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.

(iv) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृति काढा.

1. कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) हेक्चर-ओहलीन आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- (2) बदलत्या विनिमय दराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

2. कोणत्याही एक प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]
- (1) भारताच्या परकिय व्यापारातील 1991च्या दिशात्मक आणि संरचनात्मक बदलांची चर्चा करा.
 - (2) विनिमय दराच्या खरेदीशक्ती समता सिद्धांताचे टिकात्मक स्पष्टिकरण करा.
3. कोणत्याही दोन प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे लिहा : [20]
- (1) व्यापार शर्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
 - (2) प्रत्यक्ष विनिमय नियंत्रणाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
 - (3) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीची कार्ये स्पष्ट करा.
 - (4) आर्थिक विकासातील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (1) व्यवहारतोलातील घटक
 - (2) प्रशुल्काचे परिणाम
 - (3) प्रशुल्केत्तर अडथळे
 - (4) बदलता विनिमय दर
 - (5) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संघटनेची कार्ये
 - (6) लिओन्टीफ विरोधाभास.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5304]-404

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2018

ECONOMICS

EC-405 : History of Modern Economic Analysis

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain fully contribution by Mundell on International Trade.

(ii) What is the main contribution by Paul Krugman for understanding the concept of 'Globalization' ?

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Critically evaluate Life-cycle theory by Modigliani.

(ii) Explain fully the contribution by Meade in International Trade.

P.T.O.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

- (i) What is impossibility theorem by Arrow ?
- (ii) Explain classical approach inflation.
- (iii) Explain revealed preference theory by Samuelson.
- (iv) Explain Portfolio theory by Tobin.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Game theory
- (ii) Impossibility theorem by Arrow
- (iii) Welfare Economics by Amartya Sen
- (iv) Revealed Preference
- (v) IS-LM model by Hicks
- (vi) Nash equilibrium theory.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

(i) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संदर्भात मुंडेल यांचे योगदान स्पष्ट करा.

(ii) 'जागतिकीकरण' संकल्पना समजावून सांगण्यात पॉल क्रुगमनचा काय सहभाग होता ?

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) मोदीग्लीआनी यांच्या जीवनचक्र सिद्धांताचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.
- (ii) आंतरराष्ट्रीय व्यापार विषयात मीडचे योगदान स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]
- (i) अॅरोचा अशक्यता सिद्धांत कोणता ?
- (ii) चलनवादी बाबतचा सनातनवादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
- (iii) सॅम्युअलसनचा प्रगट पसंती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iv) टोबीनचा रोखासंग्रह सिद्धांत स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) द्यूत सिद्धांत
- (ii) अॅरोचा अशक्यता सिद्धांत
- (iii) अमर्त्यसेनचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र
- (iv) प्रगट पसंती
- (v) हिक्सचे IS-LM प्रतिमान
- (vi) नॅशचा संतुलन सिद्धांत.